

Sygn. akt I C 1088/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I. Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Rafał Cieszyński

Protokolant Ewelina Kiałka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 lutego 2013 r. we W.

sprawy z powództwa A. L.

przeciwko W. W. (1)

o zapłatę

utrzymuje w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 06 lutego 2012 r., sygn. akt I Nc 809/11 w całości.

Sygn. akt I C 1088/12

UZASADNIENIE

Powód A. L. w pozwie z dnia 30 listopada 2011 roku wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, że pozwany W. W. (1) ma zapłacić na rzecz powoda kwotę 252.466,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Na uzasadnienie swych żądań powód podał, że w dniu 01 września 2011 roku W. P. (1) indosował na jego rzecz weksel wystawiony przez W. W. (1). W dniu 26 października 2011 roku powód wezwał pozwanego do wykupu weksla, oznaczając miejsce i datę wykupu. Pomimo upływu wyznaczonych terminów płatności pozwany nie uiścił kwoty żądanej pozwem.

W dniu 06 lutego 2012 roku Sąd Okręgowy we Wrocławiu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym (sygn. akt I Nc 809/11), uwzględniając żądanie pozwu w całości i zasądzając od pozwanego na rzecz powoda koszty procesu w kwocie 10.373 zł, w tym kwotę 7.217 zł kosztów zastępstwa procesowego.

W zarzutach od powyższego nakazu zapłaty pozwany W. W. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany podał, że w latach 2007/2008 A. K. (1) w ramach (...) S.A. dokonywał restrukturyzacji przedsiębiorstwa pozwanego. W trakcie świadczenia usług na rzecz pozwanego A. K. (1) wszedł w posiadanie weksla in blanco, który był wystawiony na rzecz (...) tytułem zabezpieczenia kredytu. Weksel został odebrany przez A. K. (1) ze (...) i miał być zwrócony pozwanemu. Mimo wielokrotnych wezwań A. K. (1) nie zwrócił pozwanemu weksla. Wszelkie zobowiązania pomiędzy pozwanym a A. K. (1) zostały rozliczone, co strony potwierdziły sobie stosownymi oświadczeniami. Jak oświadczył A. K. (1), w posiadanie weksla w bliżej nieokreślonych okolicznościach wszedł W. P. (1). Weksel posłużył A. K. (1) do zabezpieczenia jego zobowiązań względem W. P. (1). W lipcu 2011 roku pozwany otrzymał od pełnomocnika W. P. (1) wezwanie do zapłaty kwoty 252.466,32 zł w nieprzekraczalnym terminie do 31 lipca 2011 roku. Pozwany w odpowiedzi poinformował W. P. (1), że weksel był wystawiony na rzecz jednego z banków tytułem zabezpieczenia, a W.

P. (1) wszedł w jego posiadanie bezprawnie. Następnie pozwany uznał, że W. P. (1) odstąpił od dochodzenia roszczeń z weksla i tym samym sprawa została zakończona. W. P. (1) złożył doniesienie do Prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa przez A. K. (1). Następnie W. P. (1) dokonał indosu weksla na powoda, który wystosował do pozwanego wezwanie do wykupu weksla. W. P. (1), zdaniem pozwanego, dokonał indosu weksla, by uniknąć zarzutów opartych na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub z poprzednimi posiadaczami oraz wykazania braku *causa*. Dalej pozwany wskazał, że A. K. (1) i W. P. (1) działali w złej wierze i świadomie na szkodę pozwanego, o czym świadczą bliskie wzajemne relacje tych osób i podejmowane przez nich kroki prawne – nieuprawnione wejście w posiadanie weksla przez W. P. (1), starania W. P. (1) o zapłatę weksla przez pozwanego, od których jednak odstąpił i indos weksla na rzecz powoda. Zdaniem pozwanego okoliczności te uzasadniają zastosowanie art. 16 i 17 prawa wekslowego.

W piśmie procesowym stanowiącym odpowiedź na zarzuty pozwanego od nakazu zapłaty z dnia 06 lutego 2012 roku powód wniósł o utrzymanie zaskarżonego nakazu zapłaty w mocy. Podał, że nabywając weksel nie wnikał w zaszczości historyczne dotyczące zbywcy weksla – nie wiedział o stosunkach między nim a pozwanym, nie znał też pozwanego ani A. K. (1). Powód na stałe przebywa w Niemczech, w Polsce bywa tylko z uwagi na prowadzone interesy. Podstawą nabycia weksla od W. P. (1) był konkretny interes gospodarczy – potrzeba spłaty części zaciągniętego wcześniej kredytu (bank akceptuje oprócz spłaty także zabezpieczenie wekslowe). Dalej powód podał, że nie jest zaznajomiony z interesami łączącymi W. P. (1) z osobami wymienionymi w zarzutach pozwanego od nakazu zapłaty, natomiast W. P. (1) jest z powodem związany interesami gospodarczymi i indosował na niego weksel z uwagi na istnienie niezrealizowanych zobowiązań. Indos jest prawidłowy, a pozwany go nie kwestionował, podobnie jak poprawności wypełnienia weksla. Nadto zobowiązany z weksla W. W. (1) nigdy nie wystąpił o umorzenie weksla, nie podjął też kroków mających na celu odzyskanie weksla, skoro uważał, że posiada go osoba nieuprawniona, pomimo spotkania i rozmów z W. P. (1) na ten temat. Weksel znajdujący się w aktach sprawy nie zawiera żadnych elementów (cech charakterystycznych) pozwalających stwierdzić, że miał on związek z kredytem udzielonym pozwanemu przez (...), pozwany nie przedstawił nadto umowy kredytowej ze (...), z której by wynikało, że weksel stanowił zabezpieczenie udzielonego mu kredytu. Pozwany nie wykazał zatem, że weksel został wypełniony niezgodnie z umową, przy czym nie można wykluczyć, że weksel został przez pozwanego wręczony A. K. (1) na zabezpieczenie pożyczki udzielonej temu ostatniemu przez W. P. (1). Pozwany nie zakwestionował przy tym prawdziwości weksla, prawidłowości jego wypełnienia, indosu czy też faktu, że został przez niego wręczony A. K. (1). Powód wskazał, że nie miał wiedzy o zarzutach wynikających ze stosunku podstawowego, nie istnieją zatem podstawy do zwolnienia się przez pozwanego ze zobowiązania wekslowego na podstawie art. 10, 16 czy 17 prawa wekslowego.

Na rozprawie w dniu 19 lutego 2013 roku powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód A. L. jest posiadaczem weksla, zgodnie z treścią którego pozwany W. W. (1) zobowiązał się w dniu 01 sierpnia 2011 roku zapłacić bez protestu za ten sola weksel na zlecenie W. P. (1) kwotę 252.446,32 zł. Jako miejsce wystawienia, a także miejsce płatności wskazano w wekslu W., datę wystawienia określono zaś na 30 czerwca 2011 roku. Poręczenia na wekslu udzieliła K. W.. Na odwrocie weksel zawiera adnotację „Ustępuję na rzecz A. L.. W. P. (1)”.

/dowód: weksel z dnia 30 czerwca 2011 r./

Pismem z dnia 26 października 2011 roku A. L. wezwał W. W. (1) do wykupu powyższego weksla wskazując miejsce, gdzie pozwany może zapoznać się z oryginałem weksla i załączając jego kopię potwierdzoną notarialnie. Powód wskazał, że termin płatności weksla mija 15 listopada 2011 roku, a wykupu należy dokonać tego dnia do godziny 16 w siedzibie Kancelarii Notarialnej R. B. i B. M. przy ul. (...) we W., poprzez wpłatę na podane w wezwaniu konto depozytowe tej kancelarii.

/dowód: wezwanie do wykupu weksla z 26 października 2011 roku k. 9-10/

Weksel, którego posiadaczem jest aktualnie A. L., został wystawiony przez W. W. (1) i poręczony przez jego żonę K. W. jako weksel in blanco. Wystawienie weksla miało związek z zawarciem lub planowanym zawarciem przez pozwanego, w ramach jego działalności gospodarczej (...) W. W. (1), umowy kredytu lub pożyczki z (...), później działającej pod firmą (...). W. W. (1) wystawiał wiele weksli na zabezpieczenie spłaty kredytów lub pożyczek zaciąganych w (...), z poręczeniem wekslowym jego żony.

/dowód: zeznania świadka K. W. - elektroniczny protokół rozprawy z dnia 31 sierpnia 2012 roku, godz. 00:27:34-00:27:50; zeznania świadka A. K. (1) - elektroniczny protokół rozprawy z dnia 19 listopada 2013 roku, godz. 00:22:03-00:22:18; przesłuchanie pozwanego - elektroniczny protokół rozprawy z dnia 19 lutego 2013 roku, godz. 00:33:20-00:33:45/

W latach 2006-2008 przedsiębiorstwo (...) W. W. (1) przechodziło restrukturyzację, którą prowadziła spółka (...) S.A. Działania restrukturyzacyjne podejmował w przeważającej części pracownik tej spółki A. K. (1).

/dowód: zeznania świadka A. K. (1) - elektroniczny protokół rozprawy z dnia 19 listopada 2013 roku, godz. 00:20:40-00:20:51/

W 2008 roku A. K. (1), będący pełnomocnikiem W. W. (1) upoważnionym do wszystkich spraw związanych z przeprowadzaną restrukturyzacją wszedł w posiadanie opisanego wyżej weksla in blanco. A. K. (1) nie zwrócił weksla W. W. (1). Następnie niezupelniony weksel trafił do rąk W. P. (1).

/dowód: zeznania świadka A. K. (1) - elektroniczny protokół rozprawy z dnia 19 listopada 2013 roku, godz. 00:09:45-00:10:57/

Pismem z dnia 06 kwietnia 2009 roku W. P. (1) poinformował A. K. (1), że weksel, którym zabezpieczył on swoje zobowiązania w stosunku do W. P. (1), wystawiony przez osoby trzecie, został zdeponowany w kancelarii notarialnej i może być odebrany, jeżeli do dnia 24 kwietnia 2009 roku do godziny 16 A. K. (1) spłaci w formie pieniężnej wszystkie zobowiązania lub przedstawi własne wiarygodne zabezpieczenia. W przeciwnym wypadku weksel zostanie wypełniony na kwotę zaspokajającą wszelkie zobowiązania i wystawca zostanie wezwany do wykupu weksla.

/dowód: wezwanie z dnia 06 kwietnia 2009 roku k. 40/

A. K. (1) i W. P. (1) w korespondencji elektronicznej prowadzonej w listopadzie i grudniu 2010 roku wymieniali uwagi na temat „weksla W.” będącego w posiadaniu W. P. (1), rozważając możliwość wypełnienia weksla i wystąpienia do sądu z powództwem o zapłatę. W wiadomości z dnia 20 listopada 2010 roku W. P. (1) pisał do A. K. (1): „w poniedziałek zastawiony przez Ciebie nielegalnie – a bardziej nierzetelnie weksel zostanie wypełniony i wystawca wezwany do jego wykupienia za kwotę, która pokrywa Twój dług plus koszty”.

/dowód: wiadomości e-mail z dnia 7 grudnia, 20 listopada i 21 listopada 2010 roku k. 318-319/

Pismem z 19 lipca 2011 roku W. P. (1) wezwał W. i K. W. do zapłaty kwoty 252.466,32 zł wraz z ustawowymi odsetkami w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31 lipca 2011 roku, pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową. W piśmie wskazano, że na osobistym spotkaniu w hotelu (...) W. P. (1) informował pozwanego, że A. K. (1) zabezpieczył płatność swych zobowiązań wobec W. P. (1) wekslem in blanco wystawionym przez pozwanego i jego żonę.

/dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 19 lipca 2011 roku k. 404-405/

29 lipca 2011 roku A. K. (1) złożył pozwanemu pisemne oświadczenie, w którym stwierdził, że uregulowane zostały wszelkie wzajemne roszczenia między Przedsiębiorstwem (...) W. W. (1) a (...) S.A. wynikające z umowy o restrukturyzację. Stwierdził również, że był w posiadaniu weksla in blanco podpisanego przez W. i K. W., który odebrał ze (...) w roku 2007/2008, a w posiadanie tego weksla w bliżej nieokreślonych okolicznościach wszedł W. P. (1).

/dowód: oświadczenie A. K. (1) z 29 lipca 2011 roku k. 36/

W odpowiedzi na wezwanie do wykupu weksla otrzymane od W. P. (1) W.K. W. w piśmie z 11 sierpnia 2011 roku poinformowali, że nie mieli i nie mają żadnych zobowiązań wobec A. K. (1) i wskazali, że przedmiotowy weksel był wystawiony na rzecz jednego z banków tytułem zabezpieczenia, został odebrany przez A. K. (1) i miał zostać zwrócony wystawcy, a W. P. (1) wszedł w posiadanie tego weksla bezprawnie. Pismo zawierało wezwanie do zwrotu weksla w nieprzekraczalnym terminie do 16 sierpnia 2011 roku.

/dowód: pismo pełnomocnika W. i K. W. z dnia 11 sierpnia 2011 roku - k. 37/

W. P. (1) wypełnił weksel wystawiony przez W. W. (1), a w późniejszym czasie zamieścił na nim adnotację o ustąpieniu na rzecz A. L. i przekazał weksel A. L..

W. P. (1) i powód A. L. współpracują ze sobą przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

/okoliczności bezsporne/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Powód A. L. dochodził przeciwko pozwanemu W. W. (1) roszczenia udokumentowanego wekslem własnym wystawionym in blanco przez pozwanego. Uzupełniony weksel złożony w Sądzie posiadał wszystkie cechy wskazane w art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282, zmiana Dz. U. z 2006 r. Nr 73, poz. 501). Autentyczność i treść weksla nie budziły wątpliwości, podobnie jak zamieszczony na odwrocie weksla zapis o ustąpieniu przez W. P. (1) na rzecz powoda (indos). Indos spełniał wymogi określone w art. 12 i 13 prawa wekslowego, zatem zgodnie z art. 14 ust. 1 spowodował przeniesienie na A. L. wszystkich praw z weksla. W tej sytuacji, nie badając stosunku prawnego będącego podstawą wystawienia weksla, należało wydać na rzecz powoda jako legitymowanego formalnie (to jest treścią weksla) nakaz zapłaty uwzględniający żądanie pozwu (art. 485 § 2 k.p.c.).

W sprawie pozostawało poza sporem, że weksel własny wystawiony in blanco przez W. W. (1) został uzupełniony przez W. P. (1) już jako zupełny przeniesiony przez indos na A. L., który wystąpił do Sądu z powództwem o zapłatę weksla. Zarzuty pozwanego od nakazu zapłaty sprowadzały się do kwestionowania nabycia przez A. L. wiarygodności wekslowej, pomimo posiadania legitymacji formalnej wynikającej z treści weksla. Pozwany wskazywał, że weksel był wystawiony na zabezpieczenie wiarygodności (...), zatem ani A. K. (1), ani W. P. (1) nie byli upoważnieni do jego wypełnienia, nadto osoby te weszły w posiadanie weksla w sposób nieuprawniony.

W świetle zarzutów zgłoszonych przez pozwanego zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy mają art. 10 i 16 prawa wekslowego. W myśl art. 10 jeżeli weksel niezupełny w chwili wystawienia uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Zgodnie z art. 16 prawa wekslowego będzie uważany za prawnego posiadacza, kto ma weksel i wykaże prawo swoje nieprzerwanym szeregiem indosów, chociażby ostatni indos był in blanco (ust. 1 zdanie 1). Jeżeli kto przez jakikolwiek wypadek utracił posiadanie weksla, posiadacz, który wykaże swe prawo według przepisów ustępu poprzedzającego, będzie obowiązany do wydania weksla tylko, jeżeli go nabył w złej wierze, albo jeżeli przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa (ust. 2).

W obu cytowanych przepisach przejawia się abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego, które odrywa się od stosunku podstawowego łączącego dłużnika (będącego też wystawcą weksla) z wierzycielem (będącym odbiorcą weksla) – stosunku prawnego, ze względu na który wystawiono weksel. Z art. 10 prawa wekslowego wynika, że indos weksla wystawionego jako niezupełny, a następnie uzupełnionego nieprawidłowo (tj. niezgodnie z porozumieniem) powoduje uzyskanie przez nabywcę wiarygodności wekslowej odpowiadającej treści weksla, mimo że wiarygodność w takim kształcie nie przysługiwała indosantowi. Z kolei art. 16 ust. 1 wskazuje, że dokonanie przez nieuprawnionego posiadacza prawidłowego indosu weksla powoduje co do zasady nabycie przez indosatariusza (a także kolejnych

indosatariuszy) wierzytelności wekslowej, która wcześniej w ogóle nie istniała albo istniała, ale nie przysługiwała indosantowi, który wszedł w posiadanie weksła bezprawnie. W myśl obu cytowanych artykułów skutki związane z indosowaniem weksła zostają jednak złagodzone, jeżeli indosatariusz nabył weksel w złej wierze lub przy jego nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa – wówczas dłużnik wekslowy może podnosić zarzuty niezgodnego z porozumieniem wypełnienia weksła (art. 10 prawa wekslowego) lub braku uprawnienia nabywcy weksła (art. 16 prawa wekslowego).

Jak wynika z powyższych uwag, pozwany W. W. (1) mógłby bronić się przed żądaniem pozwu zarzutami, które zgłosił w toku rozpoznawanej sprawy, gdyby udowodnił, że A. L. nabył weksel w złej wierze lub że przy jego nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Zarówno art. 7 k.c. statuujący domniemanie dobrej wiary, jak i sformułowania art. 10 i art. 16 ust. 2 prawa wekslowego prowadzą do wniosku, że ciężar udowodnienia złej wiary lub rażącego niedbalstwa nabywcy weksła spoczywa na osobie kwestionującej uprawnienia nabywcy. Okoliczności powyższych pozwany jednak nie udowodnił.

Zła wiara nabywcy weksła, w rozumieniu powołanych przepisów, sprowadzałaby się do wiedzy, czyli świadomości braku uprawnienia po stronie zbywcy, ewentualnie wiedzy o niewłaściwym wypełnieniu weksła (co oznaczałoby jednocześnie znajomość treści porozumienia wekslowego). Ze złą wiarą zrównane zostało niedbalstwo, jednak tylko w postaci rażącej. Przez „rażące niedbalstwo” należy rozumieć szczególnie poważne, jaskrawo widoczne odchylenia zachowania się nabywcy weksła od wzorca należytej staranności. W myśl art. 355 k.c. należyta staranność to staranność ogólnie wymagana w stosunkach danego rodzaju, przy czym należyta staranność w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej określa się przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. Analizując zachowanie powoda w kontekście zarzucanego mu rażącego niedbalstwa trzeba odnieść je do hipotetycznego wzorca zachowania, jakie w identycznej sytuacji powinna podjąć osoba rozsądna, przezorna, posiadająca odpowiednie kwalifikacje, pamiętając o tym, że nie każde odstępstwo od tego wzorca stanowi niedbalstwo „rażące”. Pozwany powinien zatem wykazać, iż A. L. przy nabyciu weksła miał świadomość, że weksel wszedł w posiadanie A. K. (1), a następnie W. P. (1) nielegalnie lub że nie został wypełniony zgodnie z porozumieniem łączącym wystawcę z remitentem, ewentualnie że zachowanie A. L. przy nabyciu weksła znacznie odbiegało od powyższego wzorca zachowania osoby starannej, tj. że powód naruszył podstawowe, elementarne reguły przezornego i ostrożnego działania.

W sprawie zostało wykazane, że weksel in blanco wystawiony przez W. W. (1) został w sposób nieuprawniony przejęty przez A. K. (1). A. K. (1) jako pełnomocnik wystawcy i osoba podejmująca czynności związane z restrukturyzacją prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa, w tym zaciąganiem i obsługą pożyczek i kredytów, otrzymał weksel od pozwanego, jednak nie stał się jego uprawnionym posiadaczem, a jedynie dzierżycielem. Materiał dowodowy nie pozwala na jednoznaczne ustalenie, że – jak twierdził pozwany – A. K. (1) odbierał weksel ze (...) po spłacie kredytu, na zabezpieczenie którego weksel ten wystawiono (z pisma (...)) – dawniej (...), wynika, że dwa weksle W. W. (1) przekazane temu podmiotowi na zabezpieczenie wierzytelności z umów pożyczek zostały po spłacie pożyczek odebrane przez pozwanego, na podstawie trzeciego (...) wystąpiła natomiast z powództwem do sądu i uzyskała nakaz zapłaty). W oparciu o zeznania A. K. (1) i przesłuchanie pozwanego Sąd ustalił jednak, że weksel miał służyć zabezpieczeniu wierzytelności (...), a A. K. (1) wszedł w jego posiadanie w związku z wykonywaniem czynności na rzecz pozwanego – miał weksel odebrać ze (...) albo go tam dostarczyć. Nie zasługują na wiarę zeznania A. K. (1), zgodnie z którymi powód wręczył mu weksel jako wierzytelności o zapłatę na rzecz A. K. (1) dodatkowego wynagrodzenia związanego z pozytywnym zakończeniem procesu restrukturyzacji (success fee). A. K. (1) prowadził działania restrukturyzacyjne w przedsiębiorstwie (...) w ramach obowiązków pracowniczych w spółce (...) S.A., której to spółce pozwany zlecił przeprowadzenie restrukturyzacji i z którą rozliczał się za wykonane czynności. Nie było zatem żadnych podstaw do przyjęcia, że pozwany miał obowiązek wypłacić A. K. (1) wynagrodzenie. Również oświadczenie A. K. (1), złożone na piśmie W. W. (1) 29 lipca 2011 roku, potwierdza, iż weksel miał służyć zabezpieczeniu wierzytelności (...).

Materiał sprawy potwierdza również, że nieuzupełniony weksel podpisany przez W. W. (1) trafił następnie w ręce W. P. (1), choć sprzeczne zeznania świadków A. K. (1) i W. P. (1) nie pozwalają dokładnie ustalić okoliczności, w jakich to nastąpiło (A. K. (1) zeznał, że weksel trafił do W. P. (1) przypadkiem, według tego ostatniego A. K. (1) przekazał mu weksel jako zabezpieczenie swoich zobowiązań wynikających ze wspólnych rozliczeń). Niezależnie od tego, w jakich

okolicznościach i w jakim celu A. K. (1)przekazał weksel pozwanego W. P. (1), należy stwierdzić bez wątpliwości, że A. K. (1)wszedł w jego posiadanie w sposób nieuprawniony, a W. P. (1)wchodząc w posiadanie weksła niepełnego nie mógł nabyć więcej praw niż posiadał jego poprzednik. W ocenie Sądu prawdopodobnym jest, że W. P. (1)zdawał sobie sprawę z tego, iż A. K. (1)nie przysługuje uprawnienie do dysponowania wekslem i do uzupełnienia go treścią zgodną ze zobowiązaniem W. W. (1)stanowiącym podstawę wystawienia przez niego weksla. Taki wniosek wypływa z treści korespondencji elektronicznej pomiędzy W. P. (1)a A. K. (1)(zwłaszcza wiadomość z 20 listopada 2010 roku), z pisma skierowanego 11 sierpnia 2011 roku przez W.i K. W.do W. P. (1), w którym wskazywali, że A. K. (1)nie był uprawnionym posiadaczem weksla, a także z faktu, iż W. P. (1)po bezskutecznym wezwaniu pozwanego do zapłaty weksla nie zdecydował się realizować praw z weksla przed sądem, a zamiast tego postanowił weksel wypełnić i puścić w obieg – indosować na A. L..

Udowodnienie przez W. W. (1)nieuczciwych działań podejmowanych w związku z jego wekslem przez pierwszych z szeregu posiadaczy tego weksla nie stanowiło przesłanki umożliwiającej mu podnoszenie zarzutów przeciwko aktualnemu posiadaczowi weksla – powodowi A. L.. Nie ulega wątpliwości, że A. L.w momencie nabywania przez indos weksla pozwanego znał W. P. (1), ponieważ współpracował z nim przy prowadzeniu działalności gospodarczej; znajomość i współpracę w ramach przedsięwzięć gospodarczych potwierdzał zarówno W. P. (1), jak i powód. Znajomość powoda z W. P. (1)sama w sobie nie uprawnia jednak do przyjęcia, że powodowi znane były okoliczności wystawienia weksla i brak uprawnienia indosanta do dysponowania nim oraz do jego uzupełnienia lub że powód przy dochowaniu należytej staranności powinien był zorientować się, że W. P. (1)nie jest uprawnionym posiadaczem weksla i że nie uzupełnił go zgodnie z treścią zobowiązania pozwanego; w okolicznościach faktycznych sprawy nie można tego wykluczyć (znajomość powoda z W. P. (1)nasuwa wręcz podejrzenia, że powód jako indosatariusz weksla pozwanego mógł posiadać orientację co do historii tego weksla, w tym celu, w jakim został wystawiony), jednak zła wiara ani rażące niedbalstwo A. L.nie zostały udowodnione. Pozwanemu nie udało się wykazać nie tylko złej wiary powoda w znaczeniu ścisłym, to jest posiadania przez niego wiedzy o bezprawnym władaniu wekslem przez A. K. (1)lub o niewłaściwym wypełnieniu weksla, ale również łatwiejszego do udowodnienia rażącego niedbalstwa, którego miałby dopuścić się powód przy nabywaniu weksla. Podkreślić należy, że dla oceny dobrej lub złej wiary nabywcy weksla z punktu widzenia art. 10 lub 16 prawa wekslowego decydujący jest moment nabycia weksla – późniejsze powzięcie przez nabywcę wiadomości wyłączających jego dobrą wiarę pozostaje bez znaczenia dla sytuacji prawnej dłużnika wekslowego.

Analizując staranność powoda A. L. przy nabywaniu weksla należy podkreślić, że obrót wekslowy opiera się na zaufaniu do treści dokumentu, a zaufanie nabywcy do treści weksla podlega ochronie. Podstawowym obowiązkiem nabywcy jest zatem zapoznanie się z treścią dokumentu, a dalsze powinności pojawiają się dopiero wówczas, gdy jego treść budzi wątpliwości – w przeciwnym razie wypaczony zostałby sens obrotu wekslowego, mającego za przedmiot wierzytelności inkorporowane w dokumentach, cechującego się szybkością przenoszenia praw wekslowych. Odnośnie art. 10 prawa wekslowego należy wskazać, że brak jest generalnej reguły staranności nakazującej nabywcy wypełnionego weksla badanie treści stosunku prawnego stanowiącego podstawę wystawienia weksla. Powinność taka pojawia się dopiero w sytuacji, gdy okoliczności wskazują, że treść weksla może nie odpowiadać porozumieniu między dłużnikiem a wierzycielem, w związku z którym weksel został wystawiony (por. P. Machnikowski, Prawo wekslowe, Warszawa 2009, s. 229-231). Obowiązek zasięgnięcia informacji co do treści porozumienia wekslowego aktualizuje się na przykład wtedy, gdy zewnętrzne cechy dokumentu uzasadniają wątpliwości co do jego prawidłowości lub gdy nabywca z wiarygodnych źródeł uzyskuje wiadomości, które podważają jego zaufanie do prawidłowości uzupełnienia weksla. Dopiero w takiej sytuacji niewyjaśnienie wątpliwości co do prawidłowości wypełnienia weksla może być traktowane jako niedochowanie należytej staranności – niedbalstwo. Podobnie należy oceniać sytuację nabywcy weksla z punktu widzenia art. 16 prawa wekslowego. Należyta staranność przy nabywaniu weksla wymaga zbadania, czy na wekslu znajduje się nieprzerwany szereg indosów, ewentualnie zbadania tożsamości zbywcy w celu ustalenia, czy rzeczywiście jest on uprawnionym według treści weksla (jeżeli ostatni indos nie był indosem in blanco). Wątpliwości nabywcy powinien z pewnością wywołać nietypowy wygląd weksla, na przykład skreślenia w obrębie ostatniego indosu, czy też budzące podejrzenia okoliczności, w jakich dochodzi do zbycia weksla. Zajście tych szczególnych okoliczności powinno zostać wykazane przez dłużnika wekslowego w celu otwarcia mu drogi do

podnoszenia zarzutów z art. 10 lub zarzutu nieprzysługiwania wierzytelności wekslowej aktualnemu posiadaczowi weksła.

Pozwany nie udowodnił, że nabywając weksel A. L. powinien powziąć jakiejkolwiek wątpliwości co do prawidłowości jego uzupełnienia lub co do legitymacji materialnej zbywcy. Nie wykazał żadnych konkretnych okoliczności, które świadczyłyby o tym, że w momencie nabywania weksła powód mógł i powinien był podejrzewać, iż nie został on uzupełniony zgodnie z uprawnieniem W. P. (1). Jak wskazano wyżej, wcześniejsza znajomość nabywcy weksła z jego zbywcą może stwarzać podejrzenia co do braku dobrej wiary nabywcy, jednak sama w sobie nie stanowi okoliczności wystarczającej do przyjęcia, że jego dobra wiara była wyłączona. W konsekwencji należało uznać, że powód skutecznie nabył przez indos wierzytelność przeciwko W. W. (1) wynikającą z podpisanego przez niego weksła.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd ocenił zarzuty pozwanego od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z 06 lutego 2012 roku jako bezzasadne. W związku z tym nakaz zapłaty należało w całości utrzymać w mocy, o czym Sąd orzekł w sentencji wyroku. Utrzymane w mocy zostało także zawarte w nakazie zapłaty orzeczenie o obowiązku zwrotu przez pozwanego kosztów procesu na rzecz powoda. Jakkolwiek w momencie wydawania nakazu zapłaty koszty te były nienależne (pозew A. L., sporządzony przez jego pełnomocnika będącego radcą prawnym, nie zawierał żądania zasądzenia kosztów procesu), późniejsze zgłoszenie żądania zasądzenia zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych powodowało, że koszty te i tak zostałyby przyznane, zatem nie było celowe uchylanie nakazu zapłaty w części obejmującej rozstrzygnięcie o kosztach i zasądzenie od W. W. (1) na rzecz powoda kosztów procesu w identycznej kwocie w punkcie II wyroku.

Na marginesie Sąd wskazuje, że sytuacja pozwanego może uprawniać go do dochodzenia w odrębnym procesie odpowiedzialności odszkodowawczej (deliktowej) A. K. (1) i W. P. (1), pod warunkiem udowodnienia przesłanek tej odpowiedzialności, w tym dopuszczenia się przez A. K. (1) i W. P. (1) bezprawnych i zawinionych działań, w wyniku których pozwany poniósł szkodę polegającą na konieczności zapłaty sumy wekslowej osobie legitymowanej treścią weksła.

zarządzenie:

1. odnotować;
2. odpis postanowienia doręczyć pełnomocnikowi pozwanego;
3. kalendarz 14 dni;
4. wyłączyć akta 1Ds 1139/12.

14 marca 2013 r.